

Önkéntes kölcsönös biztosító pénztár

Több formája van az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárnak; így beszélhetünk nyugdíjpénztárról (meghatározott nyugdíj szolgáltatás biztosítása esetén); vagy önszegélyező pénztárról (, amely szociális kockázat bekövetkezte esetén, jogszabály által előírt szociális kötelezettségek alapján biztosít kiegészítő ellátást, valamint támogatja a gyógyszer és gyógyászati segédeszköz árát); vagy egészségpénztárról (, melynek feladata az egészség védelmét szolgáló programok szervezése és finanszírozása, továbbá az egészségügyi szolgáltatások megvásárlása); valamint egészség- és önszegélyező pénztárról (, mely ötvözi az egészségpénztár és az önszegélyező pénztár feladatait is).

Ahogy a magánnyugdíj-pénztári megtakarítás, úgy az önkéntes kölcsönös biztosító pénztári megtakarítás is örökölhető, de a tag halála esetén az egyéni számla az elhunyt hagyatékának nem része. A tag ugyanis halála esetére - az alapszabályban foglaltak szerint - természetes személy (haláleseti) kedvezményezettet jelölhet meg a belépési nyilatkozaton, közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban. Ha

több kedvezményezettet jelölt meg az elhunyt tag, úgy valamely kedvezményezett elhalálása esetén az egyéni számla rá eső részéből a tag halála időpontjában még életben lévő kedvezményezettek a jogosultságaik arányában részesednek. Ha azonban a pénztárg tag nem jelölt meg kedvezményezettet, vagy a jelölés a jogszabályban foglaltak szerinti esetekben hatályát veszti, akkor kedvezményezettnek – örökösze arányában - a tag természetes személy örökösét kell tekinteni (ez esetben az örökös jogállása a kedvezményezettével megegyezik).

Nem annyira ismert, azonban egyes feltételek fennállása esetén az egyéni számlán felhalmozott összeg az élettársak élettársi vagyonszösségébe, valamint a házastársak házastársi vagyonszösségébe tartozik függetlenül attól, hogy a megtagarítást csak az egyik élettárs/házastárs nevéen tartja nyilván a pénztár; ezt mondja ki a Legfelsőbb Bíróság – mai nevéen Kúria - Pfv. II. 22.093/2009. számú határozata (a határozat szövegét lásd az internetes közzététel **mellékletében...**)

Fontos azzal is tisztában lenni, hogy amennyiben a tag a nyugdíjkorhatár eléérése előtt felveszi a tőke (azaz a befizetések) egy részét, az jövedelemnek minősül, tehát a jövedelem

ezen formája után a tag személyi jövedelemadó és egészségügyi hozzájárulás fizetésére köteles.

A nyugdíj-előtakarékossági számlákról szóló 2005. évi CLVI. törvény a természetes személyek részére biztosít egy további lehetőséget az öngondoskodás érdekében, mely az állami nyugdíj kiegészítését szolgálhatja. A nyugdíj-előtakarékossági számlák esetében nyugdíj-előtakarékossági értékpapírszámláról, nyugdíj-előtakarékossági értékpapír letéti számláról, és nyugdíj-előtakarékossági pénzszámláról beszélhetünk; ez alatt a megtakarítási forma alatt kizárólag értékpapír-alapú befektetési formában történő takarékoskodást értünk. A nyugdíj-előtakarékossági számla esetén tehát a magánszemély nem teheti meg, hogy „csak” befizet a számlára, hanem a befizetett összeggel „kereskednie kell”. Figyelemmel arra, hogy ez az öngondoskodási forma tulajdonképpen egy értékpapír számla, így a fenntartásával – törvény által előírt mértékű – számlavezetési díj-fizetési kötelezettség, valamint – az egyes számlák esetében eltérő mértékű – kezelési díj- és tranzakciós díj-fizetési kötelezettség jár.

Az utolsó önkéntes nyugdíjforma a foglalkoztatói nyugdíj, melynek részletszabályait a 2007. évi CXVII. törvény tartalmazza. A foglalkoztatói nyugdíj intézményének bevezetését

az EU európai szinten megszervezett belső piacának megszilárdítása indokolta. A foglalkoztatói nyugellátás intézménye európai uniós szinten már ismert volt, szabályait a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények tevékenységéről és felügyeletéről szóló 2003. június 3-i 2003/41/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv tartalmazta. Magyarország kötelezettsége volt az irányelv átültetése annak érdekében, hogy az Európai Unió bármely tagállamában bejegyzett foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmény határon átnyúló szolgáltatás keretében történő tevékenységet folytasson Magyarország területén is.

A magyar szabályozás szerint foglalkoztatói nyugdíj-szolgáltató intézményt a foglalkoztató, bank, biztosító részvénytársaság és befektetési társaság alapíthat. Az intézmény kizárólag részvénytársasági formában működhet. A már megalapított intézményhez bármely foglalkoztató csatlakozhat az erről szóló szerződés megkötésével. Az így csatlakozott foglalkoztató biztosíthat a munkavállalói részére, valamint saját maga a foglalkoztató részére is nyugdíjkonstrukciót.

Az alapító vagy a szerződéssel csatlakozott foglalkoztatónak nemcsak munkaviszonyban kell állnia a munkavállalójával

ahhoz, hogy a munkavállaló taggá váljon, hanem a munkaszerződésben kötelezettséget kell vállalnia a hozzájárulás megfizetésére. A tagnak lehetősége van arra, hogy a foglalkoztató által vállalt hozzájárulás összegét kiegészítse egyösszegű vagy rendszeres befizetéssel. A befizetett összeggel a tag rendelkezik; a tagsági jogviszony a munkaszerződés megkötésével illetve módosításával jön létre. Amennyiben megszűnik a munkaviszony, úgy a munkavállalónak lehetősége van arra, hogy a felhalmozott befizetést az eddigi nyugdíj-szolgáltató intézményben hagyja vagy átvigye az új foglalkoztató nyugdíj-szolgáltató intézménybe.

A foglalkoztatói nyugdíj-szolgáltatói intézmény meghatározott nyugdíj-szolgáltatást nyújt; ilyen az egyösszegű kifizetés, a határozott idejű járadékszolgáltatás, az életjáradék, illetve ezek kombinációja. Általánosságban a tagra irányadó nyugdíjkorhatár betöltésével válik jogosulttá a tag a szolgáltatásra (ettől az adott nyugdíjkonstrukció térhet el).

A többi önkéntes nyugdíjformához hasonlóan ez esetben sem tartozik a tag halála esetén hagyatékához a tagi számlán kezelt megtakarítás abban az esetben, ha a tag haláleseti kedvezményezettet jelölt meg. Fontos tudni, hogy ennél a nyug-

díjformánál előfordulhat, hogy a szolgáltatással meghatározott nyugdíjkonstrukció hozzátartozói ellátásra való jogosultságot tartalmaz. Kizárólag ebben az esetben a tag halála esetén – akkor is, ha a hozzátartozót a tag nem jelölte meg kedvezményezettnek, vagy a jelölése érvénytelen – a közeli hozzátartozó számára megnyílik a hozzátartozói ellátásra való jog.